

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár hírlevele

VERITAS

Történetkutató Intézet és Levéltár

Tartalom

- **VERITAS-est**
- **Hírek**
- **Olvasnivaló:**

- *Tildy Zoltán politikus 1945-ben*

- *Ferenc József. Az államfő kapcsolata a minisztereivel a dualizmus korában*

- *A Deák-mauzóleum építkezései*

- **Cikkajánló**
- **Adatkezelési tájékoztató**

VERITAS-est

A Szabadelvű Párt története (1875-1906)

[Subscribe](#)[Past Issues](#)[Translate](#) ▼

eseményen **Prof. Dr. Hermann Róbert** intézetvezető moderálásával **Dr. Kozári Monika** történész, az MTA Doktori Tanács Titkárságának főosztályvezetője, és **Dr. Anka László**, tudományos főmunkatársunk vitatják meg az est témáját.

[A vita ezen a linken is követhető](#)

MEGHÍVÓ

A
VERITAS
Történetkutató Intézet és Levéltár
tisztelettel meghívja Önt a

VERITAS-ESTEK

történelmi vitasorozat 97. programjára, amelynek témája:
A Szabadelvű Párt története (1875-1906)

A beszélgetés résztvevői:
Dr. Kozári Monika
történész, az MTA Doktori Tanács Titkárságának főosztályvezetője
Dr. Anka László
tudományos főmunkatárs
VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár

Moderátor:
Prof. Dr. Hermann Róbert
intézetvezető
VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár

 2025. április 1. (kedd), 18.00
 1093 Budapest, Zsil utca 2-4.
 <https://veritasintezet.hu>
 @veritastortenekutatointez7701

 Nemzeti Kulturális Alap

HÍREK

A Károli Gáspár Református Egyetemen 2025. március 21-én harmadik alkalommal adták át a református lelkésről, nyelvtudósról, műfordítóról elnevezett Szenczi Molnár Albert-díjakat. Idén intézetünk tudományos főmunkatársa, **Dr. Bertalan Péter**, a Károli Egyetem Bölcsészettudományi Karának docense is átvehette a rangos elismerést.

Olvasnivaló

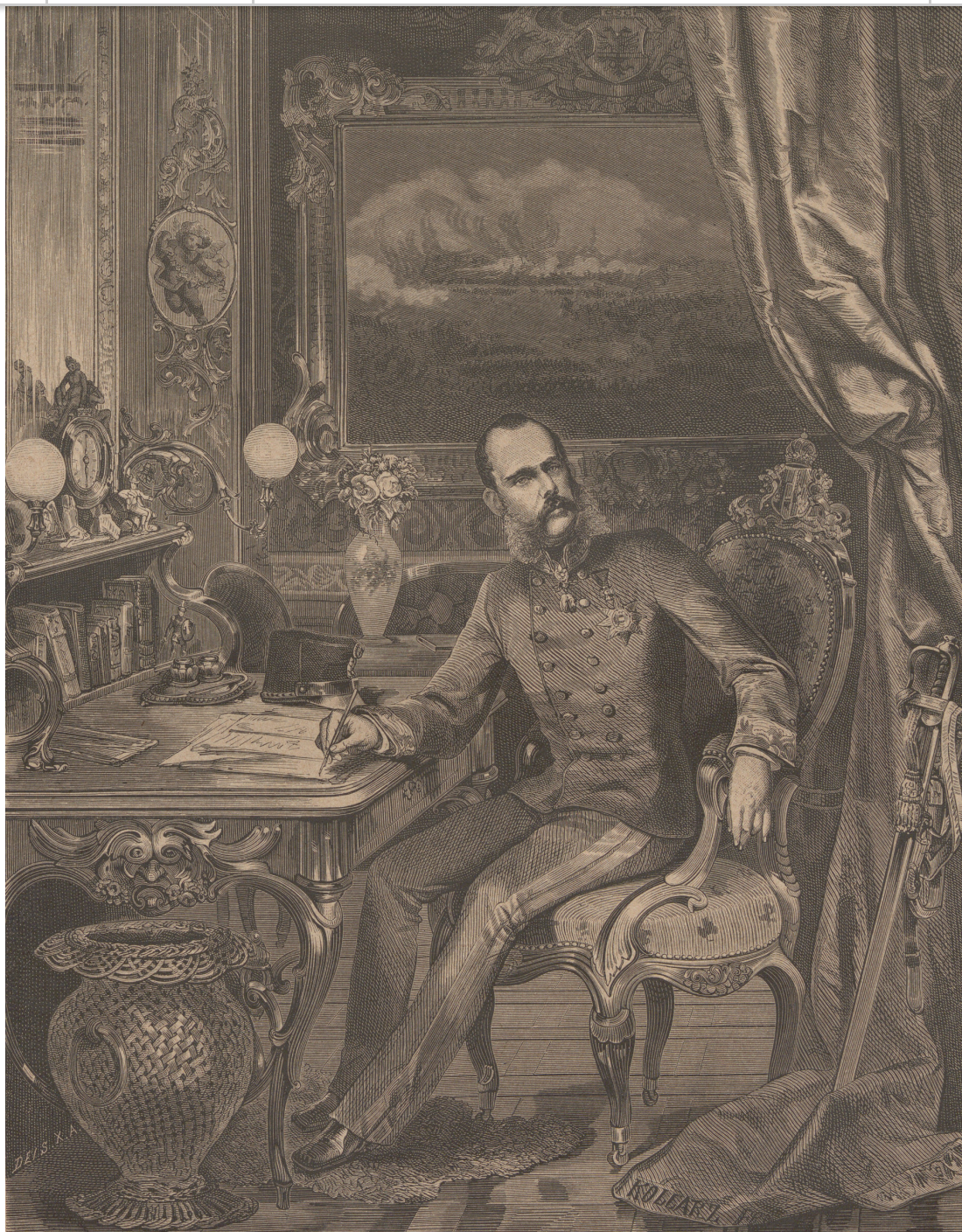

Tildy Zoltán politikus 1945-ben

Tildy Zoltán 1889. november 18-án született a felvidéki Losoncon (Nógrád vármegye), értelmiségi családba. Tildy az érettségi után, a pápai Református Teológiai Akadémiára került, ahol 1913-ban kitüntetéssel végezte tanulmányait, 1916-ban a somogyi Szenna településen indult el református lelkészi pályája, illetve ebben az évben kötött házasságot Gyenis Erzsébettel. Három gyermekük született: ifj. Tildy Zoltán, Tildy Erzsébet és Tildy László. Tildy Zoltán 1917-ben belépett az Országos Függetlenségi és 48-as Gazdapártba, amelynek megyei szervezője lett. Így 1922-ben ő is tagjává vált az új kormánypártnak, az Egységes Pártnak (1929-ig). 1921-től 1929-ig Tahitótfaluban vezette a református gyülekezetet, 1924-ben Bereczky Alberttel közösen megalapította az egyházi kiadványokat és a parasztság művelődését elősegítő munkákat kiadó Sylvester Irodalmi és Nyomdai Intézet Rt-t.

Kép forrása: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, XIX-J-1-j, 1987/128. doboz, 004274/1987. sz.

[Albert Zoltán Máté teljes cikke itt olvasható el](#)

Ferenc József. Az államfő kapcsolata a minisztereivel a dualizmus korában

Ferenc József a leghosszabb ideig uralkodó magyar király, hiszen, ha a trónra lépő osztrák császárként számítjuk országlásának hosszát 1848. december 2-tól az 1916. november 21-én bekövetkezett haláláig, úgy 68 év annak ideje. Amennyiben a magyar közjogi hagyományoknak megfelelően az 1867. évi koronázást vesszük alapul, úgy a trónon töltött idő kapcsán 49 évet kapunk. Ez esetben magyar királyként a trónon eltöltött időt tekintve megelőzte őt Zsigmond és I. Lipót. Vagyis jószerivel egy hosszú életen át szolgálta Ausztriát

[Subscribe](#)[Past Issues](#)[Translate ▼](#)

értelemszerűen egyik kulcsszereplője Ferenc József volt. Akadtak kezdeti ad hoc megoldások, amelyek később „megcsontosodott” szokásokká váltak. A kiegyezési törvények széles jogosítványokat biztosítottak az uralkodónak arra, hogy beavatkozhasson a mindennapi politikai folyamatokba.

Kép forrása: <https://sammlung.wienmuseum.at/objekt/375809-kaiser-franz-joseph-von-oesterreich-in-seinem-arbeitszimmer/> / Kaiser Franz Joseph I. in seinem Arbeitszimmer

[Kárbin Ákos teljes cikke itt olvasható el](#)

A Deák-mauzóleum építkezései

Korábbi írásunkban foglalkoztunk Deák Ferenc temetésével és azzal összefüggésben az 1876. évi III. törvénycikként megjelent Deák-empléktörvénnyel. E törvény azonban csak a közadakozásból történő szoborállításról intézkedett, a mauzóleum építéséről nem. Ugyanakkor – miként azt korábbi írásunkban szintén jeleztük –, az országgyűlés Deákot a nemzet halottjának tekintette, ezért a mauzóleum felépítése az országgyűlés költségvetésének terhére valósult meg. Ez indokolja, hogy a mauzóleum ügyét

soraiból tíztagú albizottságot választott, azért, hogy Deák végleges sírjának helyére és felépítésének módjára tegyen javaslatot, illetve készíttessen tervet is e célból. A tízfős testület megállapította, hogy a kerepesi temetőben Deák végleges nyughelyéül a holttestét ideiglenesen befogadó kápolna területe a legalkalmasabb. Ezután az ott felépítendő síremlékre nemzetközi pályázatot hirdetett a bizottság, melyre 1876. szeptemberi határidővel várták a tervek benyújtását. Határidőre 43 pályamű érkezett, valamint egy Fiuméből elkésve, amit már nem vettek figyelembe. A zsűri – a Nemzeti Múzeum igazgatójának elnöklete alatt – Gerster Kálmán budapesti műépítészt jelölte az első díjra.

Kép forrása: Fortepan / Budapest Főváros Levéltára / Klösz György fényképei

[Hollósi Gábor teljes cikke itt olvasható el](#)

Cikkajánló

Ellenállók 1944-45

Az „Ellenállók” címet viselő kötetben intézetünk főigazgatója, **Prof. Dr. Szakály Sándor**, „Pálffy György” és „Sólyom László”, valamint intézetünk tudományos főmunkatársa, **Dr. Hollósi Gábor** „Szilágyi László” című írását olvashatják.

[A két írás itt található](#)

A reformkor üzenete ma

„A magyar reformkor küzdelmeit két jelszó alapján értelmezhetjük. Az egyik az angol liberalizmus klasszikus jelszava volt: szabadság és tulajdon. Ez az adott időszakban Magyarországon polgári szabadságjogokat és polgári tulajdont jelentett, azaz, megfordítva a dolgot, nem hűbéri tulajdont és nem rendi szabadságjogokat. A másik jelszó, a Kölcsey által megfogalmazott „haza és haladás” a magyarországi polgári átalakulás egyik legfontosabb problémájára, a nemzeti önrendelkezés és a társadalmi átalakulás összekapcsolásának szükségességére utalt, s lényegében tartalmazta az első jelszóban megfogalmazottakat.”- írja **Prof. Dr. Hermann Róbert** intézetvezető, a Károli Gáspár Református Egyetem honlapján megjelent írásában.

[Hermann Róbert írása itt olvasható](#)

A legnagyobb magyar és a haza bölcse

„A Nemzeti Múzeumban található Than Mór-freskón a reformkor nagyjai közül Széchenyi István és Deák Ferenc alakja látható középen, akik a békés polgári átalakulás főszereplői voltak a reformkortól kezdve. A két politikus Batthyány Lajos 1848-as kormányában került egymással a legközelebbi kapcsolatba, 1854-ben pedig üzletet is kötöttek egymással.” - olvashatóak a pestbuda.hu online felületén **Dr. Dubniczky Zsolt**, intézetünk főkönyvtárosának gondolatai.

[Dubniczky Zsolt írása itt olvasható](#)

Az új adatkezelési tájékoztatónkat [itt tudja elolvasni](#):

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár kizárólag a saját rendezvényeivel és programjaival kapcsolatos meghívók és értesítők küldésére használta fel eddig az Ön személyes adatait (név és e-mail cím), azokat harmadik félnek nem adja át a jövőben sem. Ha nem ért egyet az Ön személyes adatainak (név, e-mail cím) további kezelésével, és a jövőben nem szeretne hírlevél formájában értesülni a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár legújabb híreiről, rendezvényeiről és programjairól, akkor kérjük, hogy jelezze ezt az info@veritas.gov.hu címen! Ebben az esetben véglegesen és helyreállíthatatlanul töröljük Önt az adatbázisunkból. Ha az adatkezeléssel kapcsolatban bármilyen kérdése vagy észrevétele van, akkor forduljon hozzánk az info@veritas.gov.hu e-mail címen.

Bízunk benne, hogy továbbra is figyelemmel kíséri a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tevékenységét.

Copyright © VERITAS INTÉZET ÉS LEVÉLTÁR

Nem szeretne több hírlevelet kapni? [Ide kattintva iratkozhat le.](#)